

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 3

TÜSİAD

29 Ocak 2024

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
EKONOMİK GÜVENLİK
İŞLETMELER
EMİSYONLAR
SAĞLIK
TARIM

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, Genel Sekreter Özlen Kavalalı ve Genel Sekreter Yardımcısı Burcu

Kurcan Olcay
Brüksel'de AB
Komisyonu yetkilileri,
Türkiye'nin AB
nezdindeki Daimi
Temsilcisi Büyükelçi
Faruk Kaymakcı,
Belçika Büyükelçisi

Bekir Uysal, TÜSİAD AB Temsilcisi A. Dilek Aydın ve TÜRKONFED AB Temsilcisi Zeynep Sanıgök, SMEunited yetkilileri ve basın üyeleriyle görüşmeler gerçekleştirdi. [İnternet bağlantısı için](#)

Ekonomik Güvenlik

- AB Komisyonu jeopolitik gerilimler ve derin teknolojik değişimlerin sürdüğü dönemde AB'nin ekonomik güvenliğini güçlendirmeyi hedefleyen beş girişimden oluşan paketi 24 Ocak'ta sundu. Haziran 2023 tarihinde yayımlanan AB Ekonomik Güvenlik Stratejisi'ne dayandırılarak oluşturulan düzenlemeler şu başlıkları taşıyor:

- I. Araştırma alanında güvenliğin artırılmasına ilişkin AB Konseyi Tavsiye Kararı tasarısı
- II. Çift kullanım potansiyeline sahip teknolojiler için ar-ge desteğinin artırılmasına yönelik seçeneklere ilişkin Beyaz Kitap
- III. İhracat kontrollerine ilişkin Beyaz Kitap
- IV. AB dışına yapılan doğrudan yatırımlara ilişkin Beyaz Kitap
- V. Yabancı yatırımların taranmasına ilişkin yeni yönetmelik tasarısı

I-Araştırma alanında güvenliğin artırılmasına ilişkin AB Konseyi Tavsiye Kararı tasarısı: Araştırma alanında güvenliğin artırılmasına ilişkin AB Konseyi Tavsiye Kararı tasarısı araştırma ve inovasyon alanında uluslararası işbirliklerini mercek altına alıyor ve AB ülkelerinin resmi makamlarına, yüksek öğrenim kurumlarına, kamu ve özel sektöre

ait araştırma kuruluşlarına araştırma ve inovasyon çalışmalarının güvenliğine yönelik riskleri ele almakta yardımcı olmayı hedefliyor. Ayrıca, uluslararası araştırma sonuçlarının bazı üçüncü ülkeler tarafından askeri amaçlı ya da temel hakları baskılamak üzere kullanılması, üçüncü ülkelerdeki bazı baskıcı rejimlerin araştırma enstitülerini etki altına alması gibi potansiyel risk içeren durumlara işaret ediliyor. Araştırma, inovasyon ve yüksek öğrenim faaliyetlerinin AB ve üye ülkelerin güvenliğini etkileyecek ya da etik dışı kötü kullanıma izin verecek şekilde ele geçirilmesinin önlenmesi gerektiği belirtiliyor. Yukarıda sıralanan durumların önüne geçmek amacıyla önlem alınması gerektiğine dikkat çekiliyor.

II- Çift kullanım potansiyeline sahip teknolojiler için ar-ge desteğinin artırılmasına yönelik seçeneklere ilişkin Beyaz Kitap: 2018 tarihli Ufuk

Avrupa Yönetmeliği'nde Ufuk Avrupa kapsamındaki araştırmaların sivil amaçlı araştırmalara, Avrupa Savunma Fonu kapsamındaki araştırmaların ise askeri alanla ilgili araştırmalara (sivil-askeri alan

sinerjisinin hangi noktalarda olabileceği belirtilerek) odaklanması gerekliliğinin belirtildiği hatırlatılıyor. "Çift kullanım potansiyeline sahip teknolojiler" tanımının Avrupa Yatırım Bankası ve AB fonları kapsamındaki kullanımında farklılık bulunmasının risk potansiyeli yarattığına işaret ediliyor. Öte yandan günümüzde giderek artan şekilde görüldüğü üzere çift amaçlı kullanılan teknolojilerin genellikle sivil amaçlı yürütülen araştırmalar sonucunda ortaya çıktığına dikkat çekiliyor. Jeo-politik gelişmelerin ortaya koyduğu üzere AB'nin savunma kapasitesini güçlendirmesi gerektiği kadar, sivil kritik altyapısını da koruması ve güçlendirmesi gerektiği belirtiliyor.

III- İhracat kontrollerine ilişkin Beyaz Kitap: Artan jeopolitik gerilimler bağlamında uluslararası güvenliğin desteklenmesi ve AB'nin güvenlik

çıkartmalarının korunması amacıyla, sivil ve askeri amaçlı kullanılan ürünlerin (çift kullanımlı ürünler) ihracatına yönelik AB kontrollerinin nasıl daha etkili hale getirilebileceği ele alınıyor. Halihazırda

uygulamada olan kontrol sisteminin aksaklıklarının neler olduğunun belirlenerek, eksiklerin giderilmesini sağlayacak önerileri sunacak tartışma sürecinin başlatılması amaçlanıyor.

IV- AB dışına yapılan doğrudan yatırımlara ilişkin Beyaz Kitap : AB şirketlerinin AB dışında yaptığı ileri

teknoloji yatırımlarının bazı üçüncü ülkelerin askeri ve istihbarat kapasitesini artırmaya katkı sağlama riski barındırdığına dikkat çekiliyor ve böyle bir durumun uluslararası barış ve güvenlik riski potansiyeli bulunduğu vurgulanıyor. Halihazırda AB şirketlerinin üçüncü ülkelere yatırımlarını önceden incelemeye tabi tutacak bir düzenleme bulunmadığı belirtilerek potansiyel riskleri belirlemek ve ileri adımları oluşturmak amacıyla AB Komisyonu'nun veri ve bulgu toplamak üzere 12 hafta sürecek **istişare süreci** başlatıldığı açıklanıyor.

V- Yabancı yatırımların taranmasına ilişkin yeni yönetmelik tasarısı: AB Komisyonu halihazırda uygulamada olan yabancı yatırımların önceden taranmasına ilişkin yasal düzenlemenin geri çekilerek yerine daha kapsamlı bir

yönetmelik yürürlüğe konulmasını öneriyor. Söz konusu sistemin AB'de yerleşik olmakla birlikte AB dışındaki bir kişi veya teşekkül tarafından kontrol edilen doğrudan yatırımcıları da kapsamı öneriliyor. AB ülkelerindeki tarama süreçlerinin AB Komisyonu ve diğer AB ülkeleri ile işbirliğini daha etkili ve verimli hale getirmesi gerekiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

İşletmeler

- AB Komisyonu AB'de merkezleri bulunan çok uluslu

şirketlerde çalışanların şirket yeniden yapılanması gibi dönüşüm düzenlemeleri ile ilgili karar süreçlerine katılımını sağlayan halihazırda yürürlükteki düzenleme üzerinde değişiklik öneren Avrupa Çalışma Konseyleri yönerge tasarısını

sundu. Yönerge tasarısı ile getirilmesi hedeflenen değişikliklerden bazıları:

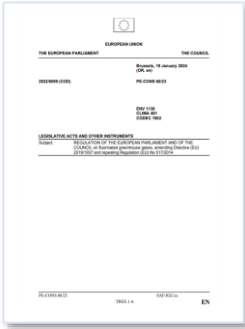
- Halen yürürlükte olan yasa çerçevesindeki muafiyet uygulamasının kaldırılması sağlanarak AB ve Avrupa Ekonomik Alanı'nda faaliyet gösteren tüm çok uluslu şirketlerin Çalışma Konseyi uygulamasına tabi olması gerekliliği getiriliyor.
- Şirketlerin çalışmaları kapsamında "ulus ötesi konular" tanımının açıklığa kavuşturulması ve Çalışma Konseyi'ne hangi durumlarda danışılması gerektiğine karar verilmesinin kolaylaştırılması amaçlanıyor.
- Çalışma Konseyleri'nin ayrıntılı bilgi alma talebinin gizlilik gerekçesiyle karşılanmadığı durumlarda şirket yönetiminin bu durumu açıklama yükümlülüğü bulunuyor.
- Çalışma Konseyleri'nin gerekli durumlarda adli ve idari işlemleri nasıl başlatabilecekleri konusunda AB ülkelerinin AB Komisyonu'nu bilgilendirmesi gerekiyor.

Mevcut düzenlemeler üzerinde değişiklik yapılması amacıyla AB Komisyonu'nun sunduğu Avrupa Çalışma Konseyleri yönerge tasarısının Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından ele alınarak onaylanması sonrasında AB ülkelerinin iç yasalara uyarılama için bir yıl süresi bulunuyor.

Avrupa'daki işletmelerde halihazırda 11,3 milyon çalışan, sayıları 1.000'e ulaşan Çalışma Konseyi'nde temsil ediliyor. Yeni düzenleme sonrasında Çalışma Konseyi kurulacak işletme sayısının 4.000'e ulaşacağı öngörülüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Emisyonlar

- AB Genel İşler Konseyi florlu gazlar ve ozon tabakasını inceltiren küresel ısınmaya neden olan maddelerin kullanımının aşamalı olarak azaltılmasını

amaçlayan iki yönetmeliği onayladı. Florlu gazlara ilişkin yönetmelik uyarınca hidroflorokarbonların (HFC) tüketiminin 2050 yılına kadar tamamen durdurulması gerekiyor. Bunun öncesinde hidroflorokarbonların üretimi için AB Komisyonu tarafından tahsis edilen

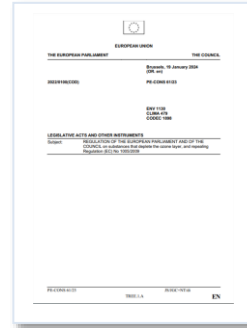
miktarların aşamalı olarak asgari seviyeye indirilmesi (2036 yılı itibarıyla %15 düzeyine) öngörülüyor. Yönetmelik ayrıca, belirli ev tipi buzdolapları, soğutucular, köpükler ve aerosoller dahil olmak üzere alternatif madde kullanımının teknolojik ve ekonomik açıdan mümkün olduğu kategorilerde HFC içeren ürün ve ekipmanların piyasaya sürülmesini yasaklıyor. Ayrıca, klima, ısı pompaları ve şalt sistemlerinde F gazlarının kullanımına tamamen son verilmesi için belirli tarihler öngörülüyor. Buna göre;

- Küçük mono blok ısı pompaları ve iklimlendirme (<12kW) → 2032 yılı
- Split klimalar ve ısı pompaları → 2035 (küresel ısınmaya daha fazla etki etme

potansiyeline sahip bazı türler için daha erken tarih belirleniyor)

- HFC kullanılan orta gerilim şalt cihazları (≤52 kV) →2030
- Yüksek voltajlı şalt cihazları (52 kV <)

Ozon tabakasını incelten maddelere (ODS'ler) ilişkin yönetmelik ise çok katı muafiyetler dışındaki tüm kullanımların yasaklanmasını öngörüyor. Ayrıca,

ODS'lerin imha, geri dönüşüm veya işlah amacıyla geri kazanılması gerekliliği inşaat malzemeleri (yalıtım köpükleri), soğutma, iklimlendirme ve ısı pompası ekipmanları, solvent içeren ekipmanlar veya yangından korunma sistemleri ile yangın

söndürücüler ve diğer ekipmanlar gibi sektörleri kapsayacak şekilde genişletiliyor.

Onay sürecinde son aşamaya gelen iki yönetmeliğin AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'nda resmen imzalanması sonrasında AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanması gerekiyor. Yönetmelikler Resmi Gazete'de yayımlandıktan 20 gün sonra yürürlüğe girecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Sağlık

- AB Genel İşler Konseyi AB Komisyonu'nun Kasım

2022'de sunduğu, AB ve üye ülkelerin küresel sağlığın geliştirilmesinde lider role sahip olması hedefini teyit eden "AB Küresel Sağlık Stratejisi"ni onayladı. Strateji belgesi Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere AB'nin küresel, bölgesel ya da ikili düzeydeki sağlık

işbirliklerinde uyacağı ilkeleri yeniden teyit etmeyi amaçlıyor. Küresel Geçit ve Avrupa Sağlık Birliği

temelinde oluşturulan AB Küresel Sağlık Stratejisi şu öncelikleri içeriyor:

- İnsanlara yaşamları boyunca daha iyi sağlık ve refah sağlanması;
- Sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi ve herkesi kapsayacak sağlık sigortası geliştirilmesi;
- Pandemiler dahil olmak üzere sağlık tehditlerinin önlenmesi ve oluşan sağlık tehditleriyle mücadele edilmesi. [İnternet bağlantısı için](#)

Tarım

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen AB tarım ve gıda sisteminin geleceğine yönelik ortak bakış geliştirilmesi amacıyla AB Tarımının Geleceğine İlişkin Stratejik Diyalog sürecini başlattı. Stratejik Diyalog süreci çiftçiler, kooperatifler, tarımsal gıda işletmeleri, sivil toplum kuruluşları, sivil toplum temsilcileri, finans kurumları ve akademisyenler dahil olmak üzere tarımsal gıda zincirinin çeşitli paydaşlarını bir araya getirmeyi amaçlıyor. AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'nun da istişarelere katılması bekleniyor. Diyalog süreci kapsamında oluşturulacak çıktıların 2024 yaz döneminde rapor haline getirilmesi ve AB Komisyonu'nun bu rapor temelinde tarım ve gıda sektörleri için gelecek dönem önerileri oluşturması hedefleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

***

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 31 Ocak, AB Savunma Bakanları gayri resmi toplantısı
- 3 Şubat, Dış İşleri Bakanları gayri resmi toplantısı
- 5-8 Şubat, Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu

Konferanslar

- 1 Şubat, "The future of connectivity: turbocharging Europe's competitiveness", www.friendsofeurope.org
- 2 Şubat, "Informal EU summit: The battle for an EU budget deal", www.epc.eu
- 8 Şubat, "Exploring economic dynamics: conversation with Pierre Wunsch", www.bruegel.org